

Göteborgs trädgårdsförenings priskurant n:o 5 1885 å rensadt och undersökt ...

Göteborgs trädgårdsförening

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Göteborgs Trädgårdsförenings
PRISKURANT N:º 5 1885

☛ å rensadt och undersökt frö ☛

till

GRÄS-, FODER- och EKONOMIVÄXTER m. m.

De s. k. "Wagnerska" foderfröblandningarne tillhandahållas af oss.

Knylhafre (Avena elatior).

Ängsvingel (Festuca elatior).

☛
Finns omnämnda å pag. 10 & 17 samt kosta **65 öre** pr Ø fritt här.

Post- och telegrafadress: **Trädgårdsföreningen, Göteborg.**

Göteborgs Trädgårdsförening

är ett aktiebolag med syfte att på alla sätt **främja växt- och fröodling**. Dess delägare erhålla **aldrig** någon **vinstutdelning**, ej heller har någon enskild person vinst af affären, men alla inkomster användas uteslutande för ofvan nämnde syftemål. **Derför** är och kan hufvudsyftet med vår fröhandel vara, att till **billigt pris** tillhandahålla allmänheten det **bästa och pålitligaste utsädesfrö**, som kan **anskaffas**.

De i denna priskurant upptagne frösorter **rensas och analyseras** först af oss sjelfva och underkastas dervid flera omprofningar, hvarefter de dessutom **kontrollanalyseras** — de kinkigaste vid tvenne frökontrollanstalter — och vår **garanti** grundas således på **resultatet af flera undersökningar**.

PRISERNA,

som om möjligt gälla så länge nu innehafvande förråder räcka, men **aldrig få anses för oss bindande**, äro beräknade **billigast möjligt** mot **betalning** **genast** vid varans mottagande, **utan rabatt**, eller, om så förut **aftalats**, mot **accept** och 6 % ränta pr anno.

Varorna levereras **kostnadsfritt** här på **banvagn** eller **ångare**.

Säckar och påsar debeteras **billigt**, men återtagas **icke** om ej annat **förut** är **aftaladt**.

Centnerpriset beräknas **då minst 20 lb** af samma sort och **qualité** köpes.

Belopp understigande **25 kr.** uttagas genom **efterkräf** eller **dylikt**.

Efterkräf genom **ångare** **tages dock icke**, hvarför småsändningar pr **ångare** torde **betalas förut**.

Emedan det är **omöjligt**, att **endast** på grund af frösorternas utseende och pris **rätt bedöma** deras verkliga värde, sälja vi dem under **fast**, eventuellt till skadeersättning **bindande**

GARANTI

för **äktthet**, såvidt den kan **utrönas**, samt för **viss**, på grund af ofvan nämnde analyser, för hvarje sort uppgifven **renhet** och **grobarhet**.

Garantivilkor:

Vill man, med **kraf** på **ersättningsskyldighet** för oss, låta **efterundersöka** af oss under **garanti** köpta varor, så förfäres på följande sätt:

1. I **räkningen**, som aflätes **genast** efter varans afsändande, **utsätta vi**, jemte priset och frösorternas namn m. m., **den renhet och grobarhet vi garantera** dem ega vid afsändandet. Möjligen befogade **anmärkningar** mot räkning böra derför göras **omedelbart** efter dess emottagande.
2. Emedan vi vid varornas afsändning **försegla** eller **plombera** emballaget och **aldrig ansvara** för skada eller vikt förlust, som möjligen uppkommer under deras **transport** till köparen, bör man **genast** vid deras emottagande i **vittnets närvaro** undersöka om emballaget är **helt och torrt** samt **varorna** **oskadade**. — Om **säckar** med samma sort och **qualité**, måste **prof** tagas på **flera ställen ur alla**, som väl **blandas** på **rent underlag**, och af dessa **generalprof** aftages sedan det för **undersökning** behöfliga.
3. Äfven detta sker i **vittnets närvaro**, och de för **undersökning** afsedda **proffen** **inneslutas** **genast** i **täta tygligen förordnad**, **sakkunnig** och af **fröhandel** **oberoende** **frökontrollant**, med uttrycklig **anhållan** om att **påsar**, som **inslås** i ett **med ena vittnets sigill** **förseglat** **paket**, hvilket **öfversändes** till någon **vederbör-analysattesten** må **tydligt** **angifva** både **renhet** och **grobarhet**.
4. Om vid en under sådana förhållanden verkställd **undersökning** **någon vara** **befinnes mer än 5 procent** **sämré** än vi **garanterat**, så **ersätta vi** hvad den **befinnes** vara **mindre värd**, efter **beräkning** af **en procent** af priset för hvarje **felande procent** af **renhet** och **grobarhet**; dock **under förbehåll** att, om man **samtidigt** **köpt** flera frösorter, **alla undersökas**, och att vi efter samma **beräkning** få **afdraga** från **ersättningsbeloppet** för hvarje sort, som **befinnes** vara **bättre** än vi **garanterat**, **äfvensom** att vi, om vi så **önska**, få **sjelfve** **ånyo låta undersöka** samma varor **innan** **ersättningen** **regleras**. Vi **förbehålla** oss således en **ersättningsfri** **analysafvikelse** af 5 %, hvilket också är **nödvändigt** i fråga om många fröslag, **dels** emedan ett **högre** eller **lägre** **analysresultat** är i **hög grad** **beroende** på **kontrollantens** **större** eller **mindre noggrannhet** och **erfarenhet**, **dels** emedan **olika** **undersökningsmetoder** vid **frökontrollanstalterna** användas.
5. Då man vill göra sin **ersättningsrätt** **gällande**, har man **endast** att **till oss** **insända** **analysattesterna** i **original** eller **bevittnad afskrift**, jemte ett **tydligt**, af samma **vittnen**, som **närvaro** vid **prof** tagningen och **förseglade** **proffen**, **underskrifvet** **bevis**, att **varan** **emottagits** i **oskadadt** **skick** och sedan **icke** varit **utsatt** för **skrift** eller på annat sätt **tagit** **skada**, samt att **prof** tagning m. m. **skett** inom den **tid** och på det sätt vi **föredröja** **öfver 30 dagar**.
6. **Garantien** **gäller** **endast** för den, som hos oss **direkt** **köpt** **någon vara**, för hvilken vi **garanterat**. **Finnas** **inga garantital** i **räkningen** **utsatte**, så ha vi **ingenting** **garanterat**. För att **icke** **fördröja** **fröet** för **jordbrukaren** **sälja vi** **aldrig** **något** genom **ombud**, hvarför **hvar** och **en annan** än vi **sjelfve**, som **påstår** sig **tillhandahålla** våra varor, också **sjelf** **får ansvara** för hvad han **säljer**. Det må väl derför **anses** **öfverflödigt** **onnämna**, att vi **ej ansvara** för af oss **köpte** frösorter, som **efterundersökas** **sedan** de **möjligen** **ombytt** **egare**, **äfvensom** att **alla** **dessa** **försigtighetsmått** i en så **viktig** **sak** **måste** å **ömse** **sidor** **anses** **nödvändiga**, **dels** för att **förekomma** **missbruk** af **frökontrollen** och **garantien** och **dels** för att **möjliggöra** en väl **ordnad**, **kontrollerad** **fröhandel**.

Post- och telegrafadress:

Trädgårdsföreningen, Göteborg.

Obestridligt torde det numera vara, att vårt fosterland för odlingen af många frösorter erbjuder stora fördelar, och väl odladt svenskt frö har redan förvärfvat ett godt namn i den utländska marknaden.

Ännu är dock denna inkomstkälla alltför litet känd af jordbrukarne, och med undantag för några få frösorter behöfver landet importera stora massor af frö. Förhållandet både kunde och borde dock vara tvertom. Detta, jemte upprepade förfrågningar, har manat oss, att till de många, som mottaga denna priskurant, lemna några korta antydningar och vinkar om fröodling af mera lönande sorter, i förhoppning att dermed hos någon lyckas väcka håg och lust för den goda saken.

Framsta villkoret för all både **växt-** och **fröodling** är en **passande**, väl afdikad, väl och rikligt, i rätt tid gödslad, arbetad och från allt ogräs befriad samt fortfarande väl häfdat jord; utan detta får odlaren dålig lön för mödan.

Dernäst fordras lika nödvändigt det **bästa möjliga utsäde**. Utsädet skall vara **äkta**, d. v. s. den art eller varietet man vill odla och ingen annan; **rent**, d. v. s. så litet som möjligt blandadt med andra fröslag, vare sig af odlade växter eller ogräs; **väl moget, storkornigt, tungt och grobart** samt skördadt under ett anser man detta fordra för lång tid och för mycket arbete, men nog kunde det löna mödan. De frösorter, som icke blott gynnat dess utveckling i alla hänseenden, utan äfven borgar för de deraf uppspirande plantornas trefnad, framgång och fullständiga utveckling. Alla växter fordra nemligen för sin fulla utbildning såväl **passande jord** som **passande klimat**. Endast i åtnjutande af dessa nödvändiga villkor, jemte sorgfällig vård, uppstår den **odlade växten** högsta möjliga fullkomning och lemnar då äfven fullgodt frö, som är fver hans egenskaper och fortplantar dem.

Nödvändigt är vidare, att **sådden** sker i **rätt tid**, på **bästa sätt**, **lagom tjockt** och **lagom djupt**. Såningstiden beror af många omständigheter, men som allmän regel gäller, att sådden skall ske vid **passande väderlek** samt då **jorden** dertill är fullt tjenlig och färdigberedd. Ett fåtal frösorter sås på **bästa sättet**, som onekligen är, att nedlägga frökorn just på hvarje plats, der man vill att plantor skola växa. I stort anser man detta fordra för lång tid och för mycket arbete, men nog kunde det löna mödan. De frösorter, som **kunna sås med maskin** och samtidigt myllas, torde helst böra maskinsås, och för många växters behöriga skötsel är **radsåning** nödvändig. Utsädet **mängd** bör rättas efter dess **beskaffenhet**. Af rent, oblandadt, fullgodt utsäde sås naturligtvis tunnare än af sämre, och äfven derigenom blir **godt utsäde billigare** än dåligt. Men hvarje växt fordrar också ett för sin fulla utveckling tillräckligt utrymme, i synnerhet då det gäller att deraf skörda frö, hvarför utsädet **mängd** äfven rättas efter växtens blifvande storlek och behof af näring ur jord och luft. Likväl kan man ju icke påräkna, att alla utsädda frökorn, äfven om alla äro grobara, komma så i jorden att de frambringa hvar sin planta, och äfven om de det gjorde, så skola skadedjuren nödvändigt ha sin del af bytet. Derför är det dålig ekonomi att spara för mycket på utsädet. På sämre jord användes förhållandevis mer utsäde än på kraftig. Af stor betydelse är att **nedmylla** det sådda, **hvarken för djupt eller för grundt**. Komma frökornen för djupt, så att luft och värme ej nå dem, så gro de icke, utan antingen ruttna eller ligga oförändrade kvar i jorden. Ju **smärre** frökornen äro, dess **grundare** skola de myllas, och på **lätt, lös jord** myllas **djupare** än på styf. — Har man iakttagit allt detta, så beror skörden mest på väderleken, men ogynsam väderlek verkar mindre skadligt om allt är väl förberedt och skötes väl. **Fröskörden** skall ske när fröet är moget eller färdigt för eftermognad. Endast de frösorter bör man odla, som **passa för odlarens jord** och som säkrast fullt utvecklas och mogna i vårt klimat; **icke** odla olika och ännu mindre samslägtade fröslag i blandning, utan **hvarje slag för sig** samt helst **börja med litet** för att samla **erfarenhet**, undgå större förlust och sedan kunna så mycket säkrare lyckas i stort. Der fröodling idkas, bör den anses som **hufvudsak**, ej som bisak. Att man äfven bör **hafva i ordning** en rymlig, luftig och torr förvaringsplats för sin fröskörd, får icke glömmas eller anses ovigtigt.

Allt detta är egentligen så lätt förstådt, men efterlefves tillika så sällan, att man vore frestad antaga, det jordbrukarne **eftersträfvade sämre resultat**, vare sig af växter eller frö.

Vårt långsträckt land förete ju på skilda trakter olika jordmän och klimat, men åtnjuter i allmänhet framför sydligare länder fördelen af långa sommar dagar och ljusa sommar nätter, af hvilken orsak vissa växter hos oss tidigare mogna och utveckla kraftigare frö än samma slag under en sydligare himmel. Icke så få växter lämna sig därför **bäst** att odlas hos oss för vinnande af frö. Vi skola å dessa rader sysselsätta oss endast med **foderväxter**, hvilka, jemte sådesarterna, äro de **mest lönande**, och öfvergå nu till meddelandet af några kortfattade beskrifningar om odlingen af frö till en del sådana, bedjande läsaren hafva det förut sagda i minne.

Rödklöfver, (*Trifolium pratense* L.), kan med **stor fördel**, ehuru ej alltför nordligt, odlas hos oss för vinnande af frö. Bör ej odlas på annan än väl afdikad, väl arbetad och genomgådd, humusrik lerjord och mycket god sandmylla. Sådden sker om våren så tidigt den utan olägenhet kan företagas, helst med maskin och ungefär 15 t . fullgodt utsäde pr tunnland. Godt, storkornigt, **rent svenskt frö** bör **föredragas**, men hieldre än att så orent och skvalt inhemskt frö, må man gerna, ja med **fördel** använda **mycket stort och ogräsfritt tyskt frö**, emedan skörden deraf blir tidigare och det skördade fröet **storkornigare** samt renare, till följd hvaraf det bättre betalas. Har man en gång sjelf vunnit sådant utsädesfrö, bör man framgent söka **förbättra** det genom noggrann **sortering**, och sedan icke **utan orsak** ombyta utsädesfrö. Växten främjas genom harfning, vältning och öfvergöding med gips, guano, gödselvatten, aska o. d. Fältet afmejas **lätt tidigt** innan blomningen börjar. Ogräs bekriegas med alla medel. När blommorna vissnat, torkat och **lätt låta sig söndernuggas**, bör fröskörden ske och fröklöfvern **aktsamt** mejas, helst när han är **daggvåt**. Så snart den **hässjade** fröklöfvern väl torkat, inköres han samt afröskas **lättast** och fördelaktigast **genast**. Sjelfva frötröskningen försiggår sedan **lättast** på klöfvernotningsmaskin, men kan äfven ske på vanligt tröskverk, på sätt, som torde vara allmänt känt. Fröet rensas och sorteras sedan snarast möjligt samt utsläppes i god tid i handeln. Rödklöfverfrö af **god beskaffenhet** kan afsättas till snart sagdt obegränsad myckenhet och är, **väl bergadt**, oftast grobarare andra året än genast efter skörden.

Medelskörd 300 Ø pr tunnland. **Fullgodt** svenskt frö skall vara jemnt, oblandadt, af en glänsande **violet** och **gulaktigt** grön färg, **absolut vig** (vigten pr 1000 st. frö) gram **2,25** och **92-96 % grobart**, hårda korn oräknade.

Hvitklöfver, (*Trifolium repens* L.), kan odlas till frö på all slags välskött, kraftig jord. Sådden sker antingen höst eller vår med knappa 11 Ø fullgodt frö pr tunnland. Fältet skötes under tiden som för rödklöfver. När fröet är väl moget, d. v. s. när blomhufvudena luta och blifvit bruna, mejas fröklöfvern daggvåt och lemnas liggande i små högar till torkning, hvarefter den försigtigt inköres på lakan, pressenningar e. d., så att icke frö- och behandlas som alsike. Sällsynt är ännu, att få se svenskt hvitklöfverfrö af sådan beskaffenhet, att en omtänksam fröhandlare vill utbjuda det; men då det gifver riklig skörd, ungefär 350 Ø pr tunnland, som år efter år på samma fält kan förnyas, och då fröet betalas väl om det är af god qualité, så borde detta fröslag odlas mycket allmänt. Tål rätt bra att gömmas ett år, men förlorar utseendet. **Fullgodt** svenskt frö skall vara glänsande, ljus orangegult, **absolut vig** gram **0,75** och **93-99 % grobart**, hårda korn oräknade.

Alsikeklöfver, (*Trifolium hybridum* L.), bör för fröskörd helst odlas på kraftig, högt belägen god jord, och föredrager god lerblandad jordmån. Utsås omkring 10 Ø pr tunnland af fullgodt, oblandadt utsäde. Skötsel i allt nästan som för rödklöfver. Särskildt bör man vaka öfver, att alsikefröet ej må blifva blandadt med **timotejfrö**, som med svårighet låter sig frånrensas och skämmer alsikefröets värde. Ser man derfor, att timotej växer bland fröklöfvern, bör den förre toppas så snart han går i ax. När alsikeklöfverfröet mognat, afslås klöfvern varvarsamhet vändes några gånger. Väl torr inköres han lika aktsamt som hvitklöfver, enär det mognaste fröet eljest lätt går förloradt. Alsikens såväl af- som frötröskning är särdeles lätt, isynnerhet om den sker genast efter skörden. Efter tröskningens renas och sorteras fröet på bästa sätt samt utsläppes ju förr ju heldre i handeln. Numera odlas detta fröslag nästan öfverallt både i Europa och Amerika i ofantlig mängd. Det svenska alsikefröet har derfor icke nu samma **höga** värde som förr i världen, men dess odling lönar sig likväl rätt bra, ty i likhet med många andra svenska frösorter har det framför utländskt frö stora fördelar, hvaribland storkornighet och högre grobarhet. Dess ingalunda minsta fördel är dess frihet från frö af den förderliga klöfversnärlan (*Cuscuta Trifolii*), hvilket ogräsfrö deremot nästan allmänt, ofta i stor mängd, finnes i tyskt frö och gör detta för en klok jordbrukare omöjligt. Svenskt alsikefrö kan derfor exporteras i snart sagt obegränsad myckenhet om priset rättas efter utlandets fröet ej som vanligt kommer för sent i marknaden. Medelskörd 200 Ø. pr tunnland. **Kan icke utan skada öfvergömmas. Fullgodt** alsikeklöfverfrö skall vara glänsande svartgrönt och klart mörkgrönt, oblandadt, **absolut vig** gram **0,75** och **90-97 % grobart**, hårda korn oräknade. 97 % grobarhet är sällsynt.

Bland öfriga till Papilionaceerna hörande växter, utom arter, böner och äkervicker, förtjena **luzernarterna** (*Medicago* L.) och **sandvåpplingen** (*Anthyllis vulneraria* L.) samt **käringtänder** (*Lotus corniculatus* och *villosus* L.) väl att odlas till frö, hvilket ej är svårare än att odla rödklöfverfrö.

De **fleråriga** vickerarterna, **fågelvickern**, (*Vicia Cracca* L.), **häckvickern**, (*Vicia sepium* L.) och **ängsärten** eller **gula valen**, (*Lathyrus pratensis* L.), som alla **växa vildt** hos oss, äro mycket efterfrågade, men det är omöjligt att nu ansaffa frö deraf. Den som ville samla frö af dessa förträffliga foderväxter och odla dem vidare för fröskörd, skulle göra sig en **mycket god** inkomstkälla.

Fågelvickern trifs bäst på lerjord, **häckvickern** och **ängsärten** på all slags lös jord. För fröskörd af dessa växter beredes och gödslas jorden om hösten med aska och kalihaltiga gödningsämnen. Sedan det insamlade fröet, som gror långsamt, för att påskynda groningen, blifvit grundligt stöpt eller hastigt neddoppadt i kokande vatten, lägges det om våren i rader och sätter frö andra året.

Många **gräsarter** förtjena också väl att odlas för fröskörd, hvarvid man dock ej af dem får beräkna att samtidigt skörda foder. Bland dessa må företrädesvis nämnas:

Ängkaffe, (*Alopecurus pratensis* L.), ett mångårigt, hårdigt och gifvande gräs på mulrik, fuktig mark, helst sådan som stundom öfversvämmas. I Finland sköras mycket ängkaffe frö och äfven hos oss har man på senare tiden odladt detta gräs för fröskörd. Fröet sås helst på hösten, omkring 35 Ø pr tunnland af fullgodt frö, i välskött jord, då gräset tidigt på våren kommer i växtlighet. När axvipporna **lätt** låta afrepa sig, då fröet vanligtvis börjar falla af, bör skörden genast verkställas, hvarvid förfares på flera sätt. Man söker få så litet strå som möjligt bland fröet, som antingen afrepas för hand eller afskakas i säckar sedan gräset försigtigt blifvit afmejdadt och fått torka. Särdeles noga bör man tillse, att det nyskördade fröet **ej får kvarstå i säckarne** eller **läggas i hög**, emedan det deraf lätt förderivas. Man utbreder det derfor genast **tunnt** på luftig, väl renopad plats, hvarest det under 14 dagars tid dagligen väl genomkrattas tills det är fullkomligt torrt, då det genast utbjudes. **Fullgodt** frö skall vara ljus till färgen, **absolut vig** gram **0,98** och **75-85 % grobart**.

Knythafre, (*Avena elatior* L., *Arrhenatherum elatius* Koch, Arrh. avenaceum P. B.), är ett flerårigt, storräxt, utmärkt fodergräs för sand- och lerjord samt för torr mark. Utsås omkring 30 Ø pr tunnland, nedmåste det mycket omtänksamt behandlas vid skörden. Det är moget när vipporna gulnat. Med aktsamhet kan gräset då äfven afskuras och behandlas som mejad säd tills det väl torkat. Medelskörd är ungefär 450 Ø. pr tunnland och det nyskördade fröet skötes som ängkaffe frö. **Fullgodt** frö skall hafva **absolut vig** gram **3,70** och omkring **90 % grobarhet**.

Hundexing, (*Dactylis glomerata* L.), är ett mångårigt, ypperligt, tidigt växande, tidigt blommande, och efter skörd hastigt återväxande fodergräs för all slags god, ej alltför sank jordmån. Af fullgodt frö utsås knappa 35 Ø pr tunnland, myllas och tillvåltas. Så snart vipporna efter blomningen ljusnat och strået torkat samt ägnarne blifva ljus brunaktiga, sköras gräset, torkas i små kärlvar och utröskas. Fröskörden är riklig. **Fullgodt** frö skall vara ljus gulhvitt, **absolut vig** gram **1,25** och **90 % grobart**.

Ängsvingel, (*Festuca elatior* L., *Festuca pratensis* Huds.), ett flerårigt, förträffligt fodergräs för god, något fuktig lerjord. Utsås knappa 30 ö pr tunnland, myllas lätt och vältas fast. När fröet blifvit brun- eller violettgrönt, bör gräset aktsamt meas, bindas i smärre kärvar samt lemnas till torkning och vidare mognad. Fröet faller lätt ur, hvarför mycken varsamhet bör iakttagas vid dess behandling. Som fullgodt frö af detta gräs oftast betalas mycket väl, och, om det tidigt utbjudes, kan afsättas i stor myckenhet, anbefalles det varmt till fröodling, så mycket heldre som skörden kan bli mycket rik. Fullgodt frö skall vara violettgrönt, **absolut vikt gram 2,50** och 95–99 % grobart.

Luddtåtel, (*Holcus lanatus* L.), trives allra bäst på svartmylla och afdikad mossjord, men kan som foderväxt äfven odlas på sandjord. Utsås om våren, omkring 35 ö pr tunnland af fullgodt frö, som lätt myllas och vältas. Då fröet börjar falla af och vipporna efter blomningen starkt utbreda sig, bör fröet sköras. Lemnar god afkastning. Fullgodt frö, (agnskalen) skall vara glänsande ljus gulhvitt, violettstrimmigt, **absolut vikt gram 0,40** och 75–80 % grobart.

Raygräs, engelskt, (*Lolium perenne* L.), odlas så mycket och så väl i England och Skottland samt är derifrån oftast så billigt, äfven för allra bästa frö, att det just icke kan starkt förordas till odling hos oss för fröskörd, hvilket emellertid är lätt och afkastningen mycket god, omkring 450 ö pr tunnland. I vårt land odladt frö anses dock producera hårdigare plantor än skottskt, hvarför, och då växten trives på all slags jord, det nog lönar sig att odla för landets behof, som icke är ringa. Utsås omkring 50 ö pr tunnland, myllas och vältas. Fröet är färdigt att inhöstas när det lätt låter trycka sig ur axet. Behandlas på samma sätt och med samma varsamhet som ängsvingelfrö och behöfver, likasom det, en eftermognad. Fullgodt svenskt frö har **absolut vikt gram 2,40** och 90–99 % grobarhet.

Timotej, (*Phleum pratense* L.), är väl så allmänt känt och odladt, att derom ej mycket återstår att meddela, helst det är den lättast odlade gräsförso. Större delen af det timotejfrö, som kommer i allmänna handeln, är emellertid så blandadt med hvarjehanda skadligt ogräsför, och ofta så illa bergadt, att uppmärksamheten väl behöfver fästas derpå, så att jordbrukaren må kunna undvika sådana för utsäde odugliga, ja farliga kvalitéer. Vid odling för fröskörd, om den skall betala sig väl, må endast storkornigaste, renaste utsäde och ogräsfri jord användas, samt gräset icke odlas tillsammans med alsieklöfver utan helst för sig ensamt. Då axtopparne börja falla fröet, hvarken förr eller senare, bör fröet sköras, genast och lätt tröskas så att det ej skalas, väl torkas, rensas och tidigt lemnas i handeln. Fullgodt frö skall vara glänsande silfverhvitt, **absolut vikt gram 0,50** och 95–99 % grobart.

I Danmark odlas rätt mycket frö af gräearterna (*Poa*) och losta (*Bromus*), som, jemte kamexing (*Cynosurus cristatus* L.) och vårbrodd (*Anthoxanthum odoratum* L.), hvilka tvenne sistnämnda äro mycket dyra, väl förtjena att hos oss odlas till frö; men mycket vore redan vunnit om frö af de förnämsta, här ofvannämnde, fodergräsen kunde inom landet tillräckligt produceras.

Foderrotfrukternas odling för fröskörd lämpar sig synnerligen väl för vårt land, och väl odladt svenskt frö är högt värderadt, men kan till nu rådande priser näppeligen vinna den stora afsättning, som vore önskelig, enär det bästa skottska fröet gör det svenska rangen stridig och är ofta endast omkring hälften så dyrt. Som odling af rotfruktfrö, när den rätt bedrivs och lyckas väl, är särdeles lönande, tro vi också att fröodlaren borde sätta ett mera passande pris på sin produkt, högre vid dålig och lägre vid riklig skörd, då omsättningen kunde hundradubblas. Nödvändigt är, att icke odla olika arter och varieteter tillsammans eller bredvid hvarandra emedan de lätt hybridiseras, d. v. s. öfvergå i hvarandra och bilda nya former, hvarigenom fröet blir odugligt och man förstör hela vinsten af nedlagd möda och kostnad. Kålrot, rofva och kål eller olika varieteter af dessa växter få absolut icke odlas på samma eller närgränsande jordstyeke. Morot, palsternacka och beta, dock endast en varietet af hvardera, kunna deremot odlas i hvarandras närhet, äfvensom gifvetvis i grannskapet af en kål-, rof- eller kålrotsort. Emedan alla odlade rotfruktväxter ha stark benägenhet att urarta och återgå till sina ursprungliga, för foderodling odugliga former, måste man noga och samvetsgrant utvälja de till fröskörd afsedda rötterna, hvilka böra vara de allra fullkomligaste i alla hänseenden.

Kålrot eller **rotkål**, (*Brassica Napus rapifera* L.), som här på orten kallas "Rotabaggar", "rodapåga", "rodagåbba" o. d., är en af gammalt i landet odlad växt, som också här, väl skött, uppnår sin högsta fullkomlighet. Odlas bäst på god, med väl brunnen gödsel uppträskad och genomgödd, lätt lerjord. De varieteter, som bäst egna sig för odling här torde vara: **rund stor gul gröntoppig** samt **afång stor gul rödtoppig** "Bangholm". Sedan man skaffat sig äkta utsäde af den för odling afsedda sorten, utsås fröet så tidigt som möjligt, 5 à 6 ö pr tunnland, i djupt, omsorgsfullt beredd jord på drillar med minst 2 fots mellanrum. När plantorna hunnit något tillväxa, gallras de, och samtidigt bortrensas allt ogräs både på och emellan drillarne. Efter ytterligare en tid rensas och gallras ånyo och nu låter man endast en stark planta kvarstå på omkring 1 fots utrymme. De utgallrade plantorna kunna planteras för sig till foder. Ju oftare man i början uppluckrar jorden och borttager ogräs, dess bättre. Mot jordloppor är torr, fint söndersmulad tobak mycket verksam, men bör användas genast i början af deras uppträdande. I Oktober upptagas rötterna, hvilket lättast sker med rotgaffel.

De bästa, friskaste, största och formskönaste rötterna utväljas för fröskörd, alla öfriga nyttjas till foder åt boskapen. De utvalde "fröstockarne" böra alla hafva fullt oskadade bladkronor, ostympade rotspetsar, inga sidorötter eller gröfre sugrötter; de böra alla vara af samma form och färg, hårda, släta och i öfrigt fullt oskadade. Ju omsorgsfullare man gör sitt urval af fröstockar, dess bättre renommé vinner det deraf skördade fröet, och man bör under inga omständigheter låta föleda sig, att vara slarvig eller sparsam vid urvalet. På fröstockarne afskåras bladkronorna ungefär en tum från rothalsen. Öfver vintern kunna de förvaras på många sätt, men bäst i gravar, omkring 6 fot breda, $1\frac{1}{2}$ fot djupa och långa efter förhållandena. Förvaringsstället bör gerna ligga nära fröfältet, högt och fullkomligt torrt, men mot nordanvinden skyddadt. Gravvarne upptagas med långsidorna i öster och vester. Fröstockarne nedläggas aktsamt med ett litet mellanrum mellan

hvarje rot, rad efter rad, med alla **toppändarne åt samma håll**, mot någon af grafvens **ändar**, icke mot sidorna. När botten är täckt med rötter, påföres ett 3 tums jordlager, på detta rötter, derpå 3 tum jord och så undan för undan tills man hunnit ungefär $1\frac{1}{2}$ fot öfver marken, då åter det ena rot- och jordlagret efter det andra fortsättes, **men så**, att högen **jemnt afsmalnar** mot toppen, och slutar med en 2 fot bred rygg. Man går härvid baklänges, och gör så stor del af högen **fullfärdig**, som man bekvämt, och utan att trampa på de förut nedlagda rötterna, kan göra i ordning. Derpå täckes hele högen med ett fotstjockt lager af stenfri och klimpfri jord. När högen **börjar** tillfrysas, öfvertäckes han med halmmattor eller torr halm, hvarpå lägges ett $\frac{1}{2}$ fots jordlager. Denna **yttertäckning** aftages under långvarigt blidväder, men påföres åter vid frost.

Fröfältet iordninggöres **på hösten**, arbetas, djupt och väl samt gödslas med väl brunnen gödsel om det icke är i ovanligt god växtkraft. På våren får man ej gödsla odlingsfältet. När man fram på våren är säker för frost, aftages **hela** betäckningen, så när som ett några tums lager, hvari sugrötter redan utvecklats. Derefter forslas fröstockarne varsamt och med oskadade rotklippar till det färdigberedda odlingsfältet, der de **fullt oskadade** utplanteras i djupa, raka **plogfäror** på ungefär 2 fots afstånd från hvarandra och myllas väl, så att äfven **bladkronorna komma något under jorden**. Härefter krattas fältet, hålles rent och fritt från jordloppor och skötes väl tills fröet mognat, hvilket synes deraf, att skidorna blifva brunaktiga, då de skördas efter hand och få torka på luftigt, skuggigt ställe. Detta sätt torde vara bäst och säkrast, men odlar man i stort, så afskåras fröstänglarne när fröet är allmänt moget, bindas i kärfvar samt upphängas att torka och eftermogna. Sedan skidorna torkat, utröskas fröet, rensas väl, utbreddes tunnt och omkrattas varsamt ett par gånger dagligen, senare en gång om dagen, tills det blifvit fullkomligt torrt, då det änyo väl rensas samt öses i säckar och utsläppes i handeln. Medelskörden kan räknas till 2,000 ö pr tunnland. **Fullgodt** frö skall vara fylligt, nästan svart, glänsande, **abs. vikt gram 3,30 och 95–99 % grobart**.

De öfriga här ifrågavarande rotfruktväxterna, hvilkas **fröstockar**, såsom redan påpekats, måste **väljas** med samma **ytterliga omsorg, öfvervintras** också, undantagande palsternackan, alldeles som **kålrotens**, och fordra i det allra närmaste **samma skötsel** och samma **djupa** jordberedning som den sistnämnda. Utsås allra bäst på drill, med afstånd som för kålrotfrö.

Foderrofva, (*Brassica Rapa rapifera* L.), hvaraf finnas en mängd olika varieteter, långa och ruuda, gula och hvita, gröntoppiga och rödtoppiga, utsås 4–6 ö pr tunnland vid något olika tid, men i allmänhet strax efter midsommar. Flera sorter fordras för jordbruket, och att förorda fröodling af en viss varietet framför andra, synes oss vanskligt. Emellertid bör endast en **sort** odlas af **samme odlare**, och kunna alla på samma trakt förena sig om samma varietet, så är det så mycket bättre för hybridiseringens skull. Fröstockarne sättas och fröet skördas och behandlas precis som kålrotens. **Fullgodt** frö har olika utseende efter olika varieteter, **abs. vikt gram 2,50 och 98–100 % grobarhet**.

Fodermorot, (*Daucus Carota* L.), af hvars varieteter den hvita gröntoppiga är störst och mest använd, fordrar för fröodling skyddade, varma fält. Morotfröets grobarhet bibehålles säkrast om det får behålla sina barr eller borst under förvaringstiden, och vanligtvis rengör jordbrukaren sitt jemförelsevis lilla fröbehov billigare än odlaren eller fröhandlaren. Vid utsädet bör emellertid fröet noga "afrifvas" och sorteras, så att endast stort, fullt utvecklad frö kommer i jorden. Utsädet kan med fördel stöpas några dagar i vatten, och om det utsås för hand, blandas med sand. Omkring 5 ö åtgår pr tunnland; sädden sker tidigast möjligt och myllas lätt. Plantorna gallras och fältet skötes väl. De noggrant valde och öfvervintrade fröstockarne planteras på omkring $1\frac{1}{2}$ fots afstånd från hvarandra. Frölockarne afskåras efter hand som de mogna, då de antaga en grågul eller brunaktig färg, hvilket sker ojemnt. Den vanligtvis rika skörden, omkring 1200 ö pr tunnland, torkas som kålrotfrö. **Fullgodt** frö skall hafva en grågul färg och stark vällukt, **abs. vikt gram 1,40 och 80 % grobarhet**.

Palsternacka, (*Pastinaca sativa* L.), utsås 8–10 ö pr tunnland i god jord och må gerna stöpas före sädden. Plantorna gallras och skötas som morötter. Rötterna **upptagas icke**, utan qvarstå på fältet öfver vintern, men för fröskörd må om våren endast fullt utvecklade, friska plantor med stora, välbildade rötter kvarlemnas på omkring 2 fots afstånd från närmast stående. Fröet mognar ojemnt och skördas samt skötes som morotfrö. Medelskörden kan antagas vara 1,500 ö . pr tunnland. **Fullgodt** frö skall vara brungult, **abs. vikt gram 5,40 och 50–60 % grobart**.

Foderbeta, (*Beta vulgaris* L.). Häraf finnes en mängd olika varieteter, bland hvilka **röd mammoth** och **guldgul flaskformad**, (golden tankard) torde kunna anses bäst, åtminstone bland de långa sorterna, som äro mest gifvande och växa till stor del ofvan jorden. Fröet kan med fördel, och bör helst stöpas någon dag före sädden, som företages tidigt med omkring 15 ö pr tunnland i jord beredd som till kålrot och öfriga rotfrukter. Betfrö sås med maskin, men oftast för hand, hvarvid man, på ungefär en fots afstånd mellan hvarje, upptager små hål, hvari några frö på hvarje ställe läggas och myllas lätt. Gallras och skötas väl under växttiden. De **sorgfälligt valda** och öfvervintrade fröstockarne utplanteras tidigt på våren med nära 2 fots mellanrum, likasom kålrötter, i en djup plogfåra samt myllas så, att **bladkronorna komma under jorden**, hvilket äfven gäller för morot och rofva samt är bättre än att låta dem skjuta upp ofvan jord, enär de må väl af och blifva kraftigare då de sjelfva sedan få arbeta sig upp. Fröstjelkarne uppbindas vid störar eller pålar. För att få jemnt och godt frö, skola fröspirornas toppar afskåras. När fröstänglarne vissna och kapslarne antaga en gråbrun färg, är fröet moget, och då afskåras stänglarne ett stycke från marken, hopbindas, trafvas, införas sedan de väl eftermognat och torkat, upphängas på luftigt ställe till full torkning, hvarefter fröet afröskas eller **afrepas**, rensas, sorteras väl, utbreddes tunnt och omkrattas tills det utan fara kan förvaras i säckar. Skörden är omkring 2500 ö . pr tunnland. Hvad man kallar betfrö är egentligen en komplex af fröhus, inneslutande från 1–6 frökärnor. **Fullgodt** betfrö skall vara gråbrunt, sjelfva frökärnorna nästan svarta, **abs. vikt gram 25 och 90–95 % grobart**.

Det är, hafva vi sagt, i allmänhet **nödvändigt och fullt lönande, att använda bästa möjliga utsädesfrö**, och om möjligt gäller detta i ännu högre grad i fråga om utsäde för fröskörd. Men det i allmänna

handeln gängse fröet af alla slag är långtifrån bästa utsäde. Fröodlaren kan sällan tillräckligt rensa och sortera fröet, och det vanliga är, att köpmannen endast ser på godt pris samt köper och säljer fröet sådant det kommer i handeln. Den slutliga rensningen och varans förvandling från handels- till utsädesvara, bör, enligt vår åsigt, ske hos den omtänksamme fröhandlaren, som bättre kan göra detta än odlaren, hvilken därför bör använda sitt eget frö, endast när detta är väl rensadt och sorteradt. Kan man ej få fullgodt svenskt utsäde, så gör man klokt i att börja med utländsk fullgod vara. Orsaken till den misskredit, hvori utländskt frö råkat, är bl. a., att så många i fröhandel och frökännedom fullständigt okunniga personer syssla med fröhandel, köpa så billigt och sälja så dyrt som möjligt, hvori de troget stödjas af allmänheten, som mest ser på priset, icke inseende det okloka häruti. Man må dock ej tro, att omsorgsfullt odladt utländskt frö är dåligt, tvärt om; godt skottskt och tyskt frö är bättre än dåligt svenskt. Men det duger absolut icke, att efter den första eller billigaste priskurant man får i hand, göra sitt fröinköp. Man bör endast köpa der man har största säkerhet, att få bästa vara, och kan den tillika vara billig, så är det ju så mycket bättre, men priset bör endast jämförelsevis vara det bestämmande.

Vill man påräkna någon större export af svenskt frö, hvilket borde åstundas endast i det fall, att öfverflöd finnes inom landet, så måste man vinlägga sig om att odla godt och tillräckligt mycket. Man bör äfven bringa det tidigare i marknaden, helst på hösten i god tid. Också bör man ej i början skrämman bort utländska köpare genom priser, som måste synas dem orimliga innan de känna varans värde. Utländska hus, som hos oss år efter år köpa svenskt frö, försäkra, att omsättningen skulle mångdubblas om priset vore rimligare; vi ha dock derpå ej förtjent stort mer än äran. Det är fröodlaren, som har enda valutan, och nog kunde och borde han gifva med sig, åtminstone tills varans värde vore fullt känt och uppskattadt. När man väl är der, stiger värdet af sig sjelft, ty priset beror ju på tillgång och efterfrågan.

Det skulle mycket glädja oss, om vi med dessa korta, utan allt anspråk på grundlighet, än mindre på vetenskaplighet, meddelade vinkar i ett viktigt ämne, lyckas hos en och annan väcka håg och lust för fröodling; och vår öfvertygelse är, att mången derigenom skulle kunna vinna den bästa afkastning af sin jord, ty, säge hvad man vill, riktigt och med urskiljning idkad fröodling är i många fall ett högst lönande arbete. För dem, som på fullt allvar vilja försöka saken, anbefalles bl. a. följande arbeten i ämnet: "Handbok i svenska jordbruket", 4:de upplagan, af Prof. J. Arrhenius, ett 864 sidor stort arbete, som i alla fall icke borde saknas i någon jordbrukares hem, pris 10 kr; "Den svenske fröodlaren och frösamlaren" af samme grundlige förf., pris 75 öre; "Om odling af foderrotfrukter och deras frön" af Kapten J. H. Tisell, pris 40 öre, hvilka böcker torde kunna fås i hvarje välförsedd bokhandel.

Göteborgs Trädgårdsförening uppköper till möjligast högsta pris alla här ifrågakomna m. fl., inom landet med omsorg och sakkännedom odlade frösorter, som erbjudas i god tid. Göteborgs Trädgårdsförening tillhandahåller omsorgsfullt valdt, rensadt och undersökt utsädesfrö, så billigt, som så beskaffade och behandlade varor kunna säljas samt tillbyter sig välskördade, sorterade varor mot 1:ma utsädesfrö.

Frökontrollen

är i och för sig en högst förträfflig sak, som utan all gensägelse tillskyndat den jordbrukande allmänheten stora fördelar, och åt fröhandeln gifvit ett lif och intresse, som för ett tiotal år sedan knappast kunnat anas. Just därför är det af så mycken vikt, att frökontrollen inrättas och handhafves på ett i allo tillfredsställande sätt, af endast fullt kompetente personer. Obestriddt är dock, att den icke blott kan lånas, utan äfven brukas till åtskilligt oskick, i det att under dess skydd icke så få missbruk utöfvats, oftast måhända af okunnighet eller lättrogenhet. En oersättlig skada vore det, om detta skulle hos allmänheten väcka och underhålla misstro eller obenägenhet för frökontrollen, och af dessa skäl samt af varmt nit för saken, anse vi oss böra öppet framlägga våra åsikter om dess svaga sidor, öfvertygade om, att detta skall vinna hvarje hederlig frökontrollants bifall och i sin ringa mån bidra till felens afhjelpande, äfvensom tillika något vidga jordbrukarnes begrepp om och intresse för denna för dem så ytterst viktiga fråga.

Man må icke föreställa sig, att frökontroll är något, som hastigt kan inläras eller af hvem som helst utövas. Dertill fordras i främsta rummet en vidsträckt, noggrann frökännedom, grundad på mångårig praktisk och med vaken blick dagligen fortsatt sysselsättning med hvarjehanda frösorter. Man kan gerna påstå, att icke ens en hel mansålder, uteslutande egnad åt studier i detta ämne, är tillräcklig för danande af en ofelbar frökännare. Hur svårt är det icke — för att nu endast nämna möjliga saker — att t. ex. ofelbart åtskilja blandadt frö af Poa-arterna, af Loliumarterna och Festuca elatior, af Agrostis-arterna eller af välrensadt amerikanskt och europeiskt rödklöverfrö? Hur vanskligt är det icke, att ofelbart utröna de finare gramineernas grobarhet? Till dessa ting fordras nödvändigt mångårig erfarenhet och grundlig sakkännedom. Trots detta hafva i vårt land personer, som nästan sakna all teoretisk och praktisk kunskap om frö, efter några veckors kurs vid en "frökontrollstation", blifvit kreerade till frökontrollanter, och man betänker icke, att ett dylikt förfarande, långt ifrån att förebygga, snarare är egnadt att framkalla och med sken af officiellt skydd helga hvarjehanda misstag.

Till ett för allmänheten gagneligt utförfande af frökontroll hör vidare, att officiell frökontrollant icke sjelf befattar sig med fröhandel, vare sig för egen eller annans räkning eller såsom biträde eller löntagare. Kontrollanten måste vara fullkomligt sjelfständig, oberoende af fröhandlare och fröhandel, om hans attest skall kunna anses vara moraliskt och juridiskt giltig. Det är lika oriktigt, att en frökontrollant befattar sig med fröhandel, som att t. ex. en brännvinskontrollant vore brännvinshandlande eller brännvinsfabrikant.

Mycket talas och skrives om fördelarna af att köpa af frökontrollant "plomberadt" frö, och det har t. o. m. gått så långt, att man varnat allmänheten för köp af "plomberade" frövaror. Vi tro, att man härvid skjutit öfver målet, och säkert är, att frö, plomberadt af frökontrollant, ofta varit ojemförligt sämre än plomberingsattesten utvisat. Det har hänt, att analysattest ingenting nämnt om fröets odlingsort, till följä hvaraf plomberadt amerikanskt och tyskt frö utbudits och antagligen sålts för svensk vara. Ärligen utbjudes både analyseradt och oanalyzeradt "svenskt" klöverfrö, som ofta vid första granskning visat sig bestå, om icke uteslutande, så till stor del, af amerikanskt eller tyskt frö, allt efter det tyska fröets äkthet och dyrbarhet, eller utbudarens större eller mindre födgeni. Medgifvas måste, att frestelsen kan vara stark, då amerikanskt klöverfrö vanligtvis är 15—20 % billigare än vanlig tysk vara, och bortåt 55 % billigare än fullgodt, sorteradt tyskt och svenskt frö. Man bör för öfrigt ihågkomma, att attesterna sällan utgöra eller uttala bevis för varans äkthet samt att kontrollanten är ansvarig endast för det prof han undersökt. Plomberingen afser naturligtvis att skydda mot förfälskning af en vara efter dess analysering. Dock har inträffat, att plombering varit så planlöst verkställd, som vore meningen dermed att framkalla förfälskning. Men plombering af frö är ofta i och för sig oriktigt. Flera, isynnerhet nyskördade, frösorser tåla icke att inneslutas hoppackade i en otillgänglig säck. Dessutom har plomberingen en annan olägenhet med sig, den nemligen: att utestänga fröhandlanden från sin plomberade vara, så att han icke kan sälja den i småpartier, hvilket gentemot en stor del jordbrukare är allra nödvändigast. Ty är plomberingen bruten, så utgör den ingen kontroll. I sammanhang härmed må påpekas ett farligt oskick, som mycket öfvas, nemligen att utskicka en lös analysattest med hvarje frösändning. Med sådane analysattester kan mycken skada och bedrägeri utföras.

Oss synes det äfven, att de analysattester, som af våra frökontrollanter utfärdas, kunde och borde uppsättas lättfattligare för den stora jordbrukande allmänheten. Visserligen har man numera, glädjande att omnämna, till större delen bortlagt det vilseledande uttrycket "bruknings-" eller "odlingsvärde", men ännu saknas i attesterna rubrik för grobarheten, som likväl är en icke övrig faktor vid bedömande af fröets värde, och den oinvigde har nästan lika svårt att utleta renheten. Hvad som i attesterna kallas: "grobart frö" eller "rent, grobart frö", är hvarken fröets renhet, eller, som de flesta tro, dess grobarhet. Ett siffertal i attesterna är mycket vilseledande, och det är siffran för "icke grobart frö." Ty när det heter, att i ett fröprof finnes t. ex. 10 % icke grobart frö, så måste ju hvar och en tro att der finnes 90 % grobart, men deri misstager man sig. I utlandet, deremot, angifves fröets verkliga finna både renhet och grobarhet m. m. på samma sätt som dessa faktorer åskådliggöras i denna priskurant. Icke minst för exportens skull vore det i hög grad önskligt, att man inrättade analysattesterna begripligare och mera i likhet med de i utlandet brukliga, af professor Nobbe affattade. Uttrycket "rent grobart frö" kunde nog utan saknad försvinna, ty frövarans verkliga värde är beroende af många faktorer, som hvar för sig borde tydligt angifvas, jemte ett derpå grundadt generelt omdöme om varan, t. ex.: fullgod, nästan fullgod, någorlunda god, dålig, oduglig e. d. Ett steg framåt vore äfven, att utsätta hur många ogräsfrö som förekomma bland 1000 eller 10000 äkta frökorn i varan, hvilket vore mycket begripligare än det nu brukliga.

På grund af allt detta tillåta vi oss att gifva jordbrukarne följande råd:

1. Fäst intet afseende endast dervid, att frö, som erbjudes Eder, uppgifves vara analyseradt eller plomberadt, ty fröet kan likväl vara mycket dåligt, och
2. själfva analyseringen eller plomberingen förbättrar naturligtvis icke varan.
3. Fordra deremot obetingadt, innan Ni köper frö, att säljaren med siffror uppgifver dess verkliga beskaffenhet, och garanterar tillförlitligheten af sin uppgift genom att ikläda sig ersättningsskyldighet ifall varan är sämre än han garanterat.
4. Går säljaren in härpå, så köp och använd fröet om Ni finner det godt, men låt genast kontrollanalysera det af en sakkunnig, af fröhandel oberoende frökontrollant, och om det derigenom bevisas vara underbaltigt, så utkrärf öfverenskommen ersättning dertför.
5. Köp intet dåligt frö för prisets skull, ty det är på dålig vara handlanden förtjenar, hvaremot Ni vinner på fullgodt utsäde; köp aldrig någon betydande frösorser på andra villkor än de här meddelade, och vi våga tro, att jordbrukarne derigenom — men också endast på detta sätt — själfva kunna förbättra fröhandeln och bringa frökontrollen till hvad den borde vara: ett flitigt anlitadt, verksamt medel till skydd för jordbruket mot skadliga utsäden, och mot bedrägeri i fröhandel.

Förslag

till passande fröblandningar för foderväxtvallar, jemte antydningar om odling af sådane.

För de jordbrukare, som, för vinnande af säkrare, rikare och bättre skördar samt varaktigare fodervall, vilja beså sina "gräsvallar" äfven med andra och bättre foderväxter än de gamla vanliga klöfver och timotej, meddelas **vidstående tabell**, anvisande blandningar för såväl 2-, 3- och 4-åriga som för fleråriga foderväxtvallar med olika jordmån, och som för de flesta af landets trakter torde kunna tjena till **ledning vid försöks** anställande. Tabellen är uppgjord efter de bästa källor och efter **praktiska rön** på sådane orter i ut-

landet, hvilkas klimat och jordmånsförhållanden likna våra, hvarjemte man äfven sökt särskildt lämpa den för vårt lands behof. Såsom **mera** än en **välment vägledning** bör dock hvarken tabellen eller det i öfrigt här meddelade anses. För **fleråriga vallar** skulle egentligen en del **fleråriga papi-lionaceer** ytterligare föreslagits, men frö deraf finnes ännu icke att tillgå. För hvarje **väsentlig afvikelse** i läge och jordmån m. m. bör dock utsådens mängd och sammansättning ändras, och genom att vid försöksodling noga iakttaga de olika sorterna i vallen, finner jordbrukaren lätt hvilka som passa för hans mark; men är det till foder-växtodling afsedda fältets läge icke alltför **torrt** eller alltför **sankt**, så kan tabellen gerna följas, och hvarken mer eller mindre utsåde användas om det tages af de **rena och fullgoda frösorter vi tillhandahålla**. På **mycket god och kraftig** jord skulle måhända något tunnare utsåde förslå, men det är dålig ekonomi att **för mycket spara** på utsådet, likasom det är slöseri att utså mer än som behöfs. Att **jorden skall vara mycket väl beredd**, förutsättes alltid, men är den likväl **icke i bästa växtkraft**, så bör man taga **minst** det högsta quantum vi föreslagit. **Använder** man deremot de i **handeln vanligast** gängse **qualitéerna** eller från **utlandet** införskrifver **färdiga blandningar**, så måste man beräkna **minst dub-belt** så mycket utsåde. För öfrigt säger det sig sjelft, att **färdiga**, för alla förhållanden passande blandningar **äro omöjliga**, och att man gör vida klokare i att välja för olika jordmån **bäst passande sorter**.

De i tabellen föreslagna sammansättnin-garne, afpassade för olika varaktighet och jordmån, afse att frambringa **icke blott en god första års klöfver- och gräsvall**, utan också en **säker, tät** och till så väl slätter som bete egnad **2:dra, 3:dje och 4:de års** eller **flerårig foderväxtvall**, för hvilka ändamål man valt så väl hastigt växande skydds-, mellan- och bottenväxter, som och sådane, hvilka först så småningom blifva stora och frodiga. Timotej och hund-exing äro dock **icke passande för bete**. — Det uteslutande bruket af **några få sorter** är **icke klokt**, och det är märkvärdigt, att man, efter upprepade dåliga resultat, ännu så envist fasthåller dervid. **Ju flera pas-**

Till 2-, 3- å 4-årig fodervall användas:					Flerårig fodervall:			
Priset för frö enligt tabellen angifves under hvarje kolumn, men blir billigare för 5 å 10 td.	god på vanlig lerjord & lermylla	god sandjord & sandmylla.	merglad eller kraftig sandmylla.	god afrikad kärr- eller moss-jord.	god lerjord & lermylla	god sandjord & sandmylla.	god sandjord.	kärr- eller moss-jord.
Frösorter.	Antal Ø pr tunnland af rena, fullgoda frösorter.							
Kryphven ...	—	—	—	—	1/2	1	1	1
Kruståtel ...	—	1	1	—	—	1	1	—
Ängkafle ...	1 å 2	—	—	4 å 5	7	6	—	6
Vårbrodd ...	—	1/2	1/2	—	—	1/2	1	—
Knylhafre ...	3 å 5	3 å 4	2 å 3	1 å 2	4	5	6	—
Änglosta ...	—	1 å 2	2 å 3	2 å 3	—	1	2	2
Luddlosta ...	—	—	3	—	—	1	—	—
Kamexing ...	1	1/2	—	1/2	1	1/2	—	1/2
Hundexing ...	3 å 4	3 å 4	2	3 å 4	2	2	4	2
Hårdsvingel ...	—	1 å 3	5	1	—	1	3	—
Ängsvingel ...	2 å 3	—	—	3 å 4	5	4	2	4
Luddtåtel ...	—	—	1	2	—	—	1	4
Raygräs, eng. ...	3 å 4	3 å 4	3 å 4	2 å 3	3	3	3	3
Timotej ...	3 å 4	2 å 4	2 å 3	4 å 5	2	2	2	3
Ängsgröe ...	—	—	—	—	2	2	4	2
Betesgröe ...	1	1	1	2	3	3	2	3
Rödkläfver ...	8 å 9	7 å 8	3 å 5	—	4	2	—	—
Hvitkläfver ...	1 å 2	2	1 å 2	—	1	1	1	1
Alsikekläfver ...	2 å 3	2	—	2 å 3	3	2	1	2
Sandvåppling ...	—	1 å 2	3	1 1/2	—	1	2	—
Humleluzern ...	1	1	2 å 3	2 å 3	1	1/2	1	1
Gigelsärt, stor ...	—	—	—	—	1	1/2	—	1 1/2
Dufslus.	—	—	—	—	—	—	3	3
Kummin ...	1	1	1/2	1	1/2	—	—	1
Inalles pr tunnl. Ø	30 å 40	30 å 40	32 å 40	31 å 40	40	40	40	40
Ungefärlig kostn. pr tunnl., Kronor	17 å 24	17 å 23	16 å 20	17 å 24	30	28	23	27

sande foderväxter man odlar tillsammans, ju rikare och säkrare blir skörden, ju kraftigare, finare och bättre både foder, bete och ladugårdsprodukter erhåller man.

Af helt naturliga orsaker, och då de flesta här föreslagna foderväxter äro fleråriga eller genom sjelfsädd bibehålla sig i vallen, är det **vida fördelaktigare att odla fleråriga** än kortvariga vallar, och man skall finna, att äfven de här föreslagna blandningarne för 2—4-åriga vallar förete den största frodighet just när de på 3:dje eller 4:de året skulle upptagas.

Till anläggning af ifrågavarande **skörde- och betesfält** bör **föredragas en välkött träda eller välgödd jord**, som förut burit rotfrukter och blifvit möjligast väl befriad från ogräs. Om hösten beredes jorden väl, gödslas tillräckligt, helst med väl brunnen stallgödsel, aska och kalirika ämnen samt kalk, allt efter förhållandena, och arbetas **djupt** samt **fördelas så fint**, som möjligt. I allmänhet gäller det, att jorden för sådd af dessa foderväxter skall vara lika väl gödslad som för såd, och **ju rikligare man gödslar, dess rikare blir resultatet**.

Alla de här angifna blandningarne böra **helst utsås tidigt** på öppen mark, innan jorden hunnit uttorka. De kunna dock utsås hvilken tid som helst under våren och sommaren, helst när man har anledning att vänta regn. På det frökornen icke må komma **djupt** i jorden — då de **icke gro** utan rutna — jemnas fältet före sädden med ringvält och det sådda myllas med en mycket lätt harf eller endast med välten. Skyddssädet, helst hafre, sås först men **glost** och nedharfvas lätt. Derefter sås de tyngre fröslagen för sig och de lättare för sig. Af mycken vikt är det, att **jemnt fördela** utsädet, hvarför det bör sås i olika riktningar öfver fältet. Det **utsäde vi leverera, är dock så tungt och rent**, att, om det af en vand säningsman utsås för hand och i olika riktningar, man **gera kan på en gång tillblanda** alla fröslagen och utså den tillsammans, hvilket **praktisk erfarenhet bekräftat**. När skyddssädet och en del af foderväxterna kommit upp och vunnit någon styrka, under gynsamma väderleksförhållanden, omkring 4 veckor efter sädden, bör fältet **lätt mejas**, hvilket efter ytterligare 14 dagars tid förnyas, hvarvid det båda gångerna vältras. Detta befördrar i hög grad de unga plantornas tillväxt och utveckling.

Då fråga är om **kortvariga**, 2—4-års vallar, kan man äfven utså blandningarne i stället för klöfver och timotej, och på samma sätt, i **gles råg eller hafre**. Skyddssäde är dock icke absolut nödvändigt, ty sådant ingår i blandningarne och kan, om man så vill, ökas med raygräs och losta. När **säd** användes till skyddssäde, bör den **helst skördas tidigt**, så att den ej för mycket **hindrar** foderväxternas utveckling och sålunda blifver till skada i stället för till skydd. Resultatet blir dock i **alla fall rikare och säkrare** än det vanliga, och man kan med möjligast största trygghet påräkna, att vallen är tät äfven sedan rödklöfvern försvunnit. **Tre till fyra skördar om året kan man påräkna** af fleråriga vallar, och det är **fördelaktigt** för vallen att **ofta skördas**. Derigenom blir fodret också **mycket finare och mer närande**, ty låter man växterna stå på roten tills de sätta frö, så blifva de **flesta träaktiga** och för kreaturen **osmakliga**, vare sig de uppfodras gröna eller torkas till hö. Har man en gång försökt dessa blandningar, så återgår man nog icke till användandet af endast klöfver och timotej.

☛ Också ha våra fröblandningar år efter år alltmer blifvit försökta af våra ärade kunder, och vi ha haft glädjen att från flera håll mottaga **mycket angenäma meddelanden om resultatet deraf**. ☛

För ettåriga vallar och isåningar på äldre åtaga vi oss gerna passande blandningar, om nödiga upplysningar meddelas rörande jordens beskaffenhet och läge m. m.

Man kan, på order i god tid, hos oss erhålla alla hithörande frösorter, såsom af analystalen synes, af allra bästa qualité, antingen hvarje slag särskildt eller flera blandade efter önskan.

☛ Då utsäde, enligt tabellen köpes till minst 5 tunnland och vi slippa att särskildt emballera hvarje frösor, beräknas **partipriset** för alla sorterna. ☛

☛ Af de så högt lofordade "Wagnerska" fröblandningarne till fleråriga foderväxtevallar, ha vi varit i tillfälle att analysera några små partier, och funnit dem sammansatta af ofullständigt rensade och illa grobara frösorter. Skulle någon icke dess mindre vilja ha dem för de deruti inblandade vilda vickerarternas skull, så kunna vi dermed stå till tjänst, om order i god tid ingå, ty blandningarne finnas ej på lager. De utsås **minst 75 ø pr tunnland**, och priset för dem är **65 öre pr ø** fritt här. ☛

som *af nedan nämnde orsaker* ej kunnat tidigare utkomma, kan i år, till följd af sin volym, endast utgifvas i denna enda upplaga. Ehuru inköpen till allra största delen redan äro verkstälde, inköpa vi fortfarande alla utsökta kvalitéter af klöfver- och gräsfrö, som till skäligt pris erbjudas oss, intill dess behovet är fylldt. Profning, rensning, sortering och analysering af dessa efterköpta partier pågår äfven fortfarande under säsongen, hvarför vi ofta kunna vara i tillfälle att erbjuda äfven andra än här upptagne goda kvalitéter.

Såväl inom som utom vårt land utbjudas verkligt goda kvalitéter af här ifrågavarande fröslag, vanligtvis mycket sparsamt, och de svenska fröslagen tröskas vanligtvis för sent, hvarför de äfven komma sent i marknaden. Vi måste därför under vintern och våren i småpartier inköpa för oss passande kvalitéter, omsorgsfullt rensa och prova dem samt derefter egalisera och qualificera partierna. När detta väl är färdigt, skola varorna kontrollanalyseras, hvilket för flera sorter medtager en tid af 20—30 dagar. Till följd af alla dessa svåra hinder, obekanta för dem, som utan alla omständigheter köpa och sälja, kan vår priskurant sällan utkomma förr än säsongen redan börjat, och då likväl ofta ofullständig, enär vi ej kunnat erhålla alla analysattester.

Nedanstående tabell angifver den högsta % renhet och grobarhet man kan ha rätt att vänta af deruti nämnde frösorter. De i allmänna handeln gängse kvalitéterna motsvara dock icke på långt när dessa rätt högt uppdrifna anspråk.

Frösort.	Renhet procent	Grobarhet procent	Frösort.	Renhet procent	Grobarhet procent	Frösort.	Renhet procent	Grobarhet procent	Frösort.	Renhet procent	Grobarhet procent
Kryphven . . .	90 à 95	60 à 70	Luddtätel . . .	85 à 90	30 à 35	Hvitklöfver . .	95 à 98	80 à 95	Morötter . . .	70 à 80	50 à 65
Angkaffe . . .	70 à 80	55 à 60	Raygräs . . .	95 à 98	70 à 85	Alsikeklöfver .	90 à 95	80 à 90	Palsternackor .	95 à 97	40 à 50
Knylfärfre . . .	80 à 85	70 à 80	Timotej . . .	95 à 99	90 à 99	Blåluzern . . .	95 à 98	85 à 90	Bohvene . . .	98 à 99	95 à 99
Kamexing . . .	90 à 95	60 à 70	Lundgröe . . .	70 à 75	25 à 30	Sandluzern . .	95 à 98	85 à 90	Lin, utsädes . .	98 à 99	80 à 90
Hundexing . . .	95 à 98	70 à 80	Ängsgröe . . .	85 à 88	45 à 50	Humleluzern . .	97 à 99	85 à 90	Spergel	90 à 98	95 à 99
Hårdsvingel . .	80 à 85	60 à 65	Betesgröe . . .	70 à 75	65 à 70	Kålrötter . . .	98 à 99	80 à 90	Senap	95 à 98	90 à 95
Ängsvingel . .	95 à 98	70 à 75	Krustätel . . .	50 à 60	50 à 55	Rofrör	98 à 99	90 à 99	Fur (Tall) . . .	97 à 99	70 à 85
Losta	80 à 90	85 à 90	Rödklöfver . .	95 à 99	85 à 92	Betor	98 à 99	60 à 70	Gran	96 à 98	70 à 80

Jemför man de i denna tabell angifna siffror med de tal, som vi på grund af analyser garanterar för våra frösorter af samma slag, så skall man finna huru mycket sorgfällig odling, ural, men framför allt noggrann rensning och sortering förhöjer kvalitéterna, äfvensom att alla våra frösorter äro fullgoda och många ojemförligt bättre än andra goda varor. Detta skulle dock ännu tydligare framgå om vi icke för renheten uteslutit decimalerna, ja ofta garanterat några % mindre, än analysen medgifver. Man kan i allmänhet icke tro, hvarken hur viktigt eller kinkigt det är att rensa vissa frösorter, eller hur mycket ogräs- och slamfrö som dervid bortgår, ofta kanske 20 % för 1/2 % högre renhet. Det är rensning och sortering som fördyrar varorna, men som också gifver dem sitt rätta värde. Detta kan icke för ofta upprepas. Vi hafva rensningsredskap, som äro öfverträffliga hvad beträffar enkelhet och noggrann sortering. Tager man därför vid bedömande af våra varor alla faktorer med i räkningen, så våga vi tro, att man ej kan köpa bättre eller verkligt billigare varor än de bästa vi erbjuda.

Man må ej tro, att någon nämnvärd förtjenst kan beräknas på fullgoda varor, ty dels förstå producenterna att taga bra betalt för sin råvara och dels tryckas priserna genom den stora konkurrensen med orensade eller illa rensade, osorterade varor. Den verkliga vinsten stannar, ifråga om goda varor, alltid hos förbrukarne.

Man kan och bör därför med fullt förtroende i god tid hos oss beställa sitt fröbehof, och vara fullt förvissad om, att erhålla möjligast bästa vara till jämförelsevis billigaste pris. Också ha många af våra ärade kunder ofta visat oss ett oinskränkt förtroende; vi äro tacksamme därför, och skola göra allt för att stödse noga bevara detsamma.

Siffertalen

i priskurantens kolumner utvisa: 1:sta kolumnens, priset för 100 tl., — 2:dra kol:s, priset för 0, då mindre än 20 0 köpes af samma sort, — 3:de kol:s, absoluta vigten, d. v. s. hvad 1,000 äkta frökorn af sorten väga, ju högre abs. vikt, ju storkornigare och bättre frö, — 4:de kol:s, varans renhet, d. v. s. hur många 100-delar af dess vikt, som äro rent, oskadadt, äkta frö, — 5:te kol:s, grobarheten, d. v. s. hur många som säkert kunna gro af hvarje 100-tal äkta frökorn, — 6:te kol:s, främmande frö af odlade växter, d. v. s. hur många 100-delar af varans vikt som bestå af andra slags nyttiga frösorter, ofta sådane som höja varans värde vid utsäde för foderskörd, — 7:de kol:s, hur många 100-delar af varans vikt som bestå af oskadliga inblandningar, såsom söndrigt frö, skal, stielk, sand o. d. — samt 8:de kol:s hur många ogräsfrön som finnas bland 10,000 äkta frö af varan. Dessa siffror åskådliggöra således varans verkliga beskaffenhet och värde såsom utsäde, hvarvid man dock äfven bör taga hänsyn till skördeorten, äfvensom till mängden af främmande värdefulla fröslag i varan, när det icke är fråga om fröodling, ty då bör man i främsta rummet se till, att få så oblandadt frö, som det ligger inom möjlighetens område att erhålla.

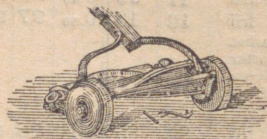
Sorternas svenska och latinska namn samt fröets skördeort eller härkomst m. m.	Då mindre än 20 ö köpes af samma sort, beräknas ö -priset.	Pris pr 100 ö kronor.	Pris pr ö öre.	1000 st. frö väga gram	Renhet %	Grobarhet %	Främmande beståndsdelar.		
							Frö af odlade växter %	Söndrigt frö, sjeik, agnar, sand o. d. %	Antal ogräsrö på 10,000 akta.

Alla gröearterna räknas till de bättre gräsen; ängs- eller slåttergrö t. o. m. till de bästa. De hålla till godo med hvarje jordmån, äro lika brukbara till fodergräs som till gräsplaner och ingå i myckenhet i blandningarna. I 2 å 4-åriga fodervallar bör dock ängsgröen ej för mycket användas, enär den har krypande rötter, som starkt fortplanta sig, hvarigenom den kan blifva besvärlig att åter utrota från åkerjorden. I *fleråriga* foderväxvallar är den deremot ombärlig och af stort värde. Till skuggiga platser bör isynnerhet Lundgrö användas, dock aldrig ensam.

Trädgårdsblandningar.

Gräsfröblandning N:o 1 , för god, fin jord till varaktiga, finaste gräsmattor, som hållas mycket låga och täta	65	70	—	—	—	—	—	—	—
Blandning N:o 2 , till varaktiga, vackra gräsmattor i trädgårdar och parker med någorlunda god jordmån	45	50	—	—	—	—	—	—	—
Blandning N:o 3 , till varaktiga gräsplaner på torr jord	45	50	—	—	—	—	—	—	—
Blandning N:o 4 , till varaktiga, trädbevuxna, skuggiga gräsplaner	55	60	—	—	—	—	—	—	—

Alla våra gräsfröblandningar göras här af passande gräsarter och af ofvan specificerade, utsökt rena kvalitéer, hvarför de också tillvunnit sig en alltjämt ökad användning och omsättas numera i betydliga kvantiteter. De från utlandet *införskrifna*, der sammansatta och i allmänna handeln gängse blandningarna, äro *icke hälften så goda som våra*. Hvad särskildt *blandningarna* för trädgårdar och parker beträffar, så kunna vi försäkra, att *vackrare och varaktigare gräsmattor* omöjligt kunna erhållas, än de, som blifvit besädda med vårt blandade gräsfrö, förutsatt att man ej för mycket *sparar på fröet*, ty det *måste säs tätt*, ju tätare ju sämre jordmänen är, om *mattan* skall blifva jemn och tät. Det går ej an, att till en *fin gräsmatta* använda lika mycket frö, som till en *äng* eller större gräsplan, utan mångdubbelt mer, t. ex. 75, 100 å 150 ö pr tunnland. Det är ett *vanligt, men oklokt sätt*, att till gräsmattor använda några få sorter. *Ju flera* finbladiga gräsarter man använder, *ju finare och varaktigare blir gräsmattan*. *Mycket beror* äfven härvid på hur marken beredes före sädnen och på den skötsel man sedan egnar gräsmattan. Sedan jorden är väl och djupt gräfd, gödslad, befriad från ogräsrötter och finkrattad, bör den *fos för fos* hårdt *tilltrampas*; derpå utsås fröet jemnt och tjockt samt *nedhackas väl*, dock *icke djupt*, hvarefter man tillklappar eller med s. k. vält öfverfar det besädda jordstycket. Gräsfrö gror ej utan tillräcklig fuktighet, hvarför det helst bör säs då man har anledning att snart vänta regn. Sedan gräset väl hunnit tillväxa något, afslås det först med lie, hvarefter man aflägsnar uppkomna ogräsplanter och ofta afmejar mattan med *grässkärningsmaskin*, hvarigenom den blir riktigt jemn och tät, äfvensom vida varaktigare än om den slås med lie.

Grässkärningsmaskiner,

af nyaste och bästa amerikanska konstruktion, för skärning af gräsmattor, säljas *ytterst billigt* hos oss och finnas närmare beskrifna på sista sidan af omslaget till årets detaljprisförteckning, der de nu *ned-satta priserna* äfven finnas noterade. 7 olika storlekar af 10 till 20 tum skärvidd finnas, och kosta från 40 till och med 75 kr. pr st.

Sorternas svenska och latinska namn samt fröets skördeort eller härkomst m. m.

Då mindre än 20 å köpas af samma sort, beräknas å.-priset.

Pris pr 100 å kronor.

Pris pr å öre.

1000 st. frö väga gram.

Renhet %

Grobarhet %

Främmande beståndsdelar.
Frö af odlade växter %
Söndrigt frö, styck, agnar, sand o. d. %
Antal ogräsför på 10,000 åkta.

III. Klöfverväxter m. m.

Vi föra *endast svenskt* och i brist deraf *nordtyskt* eller dermed jemngodt klöfverfrö af de *allra bästa* *qualitéer* som *kunna* erhållas. *Allt* af oss till salu utbjudet *klöfverfrö rensas* och *sorteras här* på dertill inrättade *rensningssredskap*.

Klöfverfröets, såväl som många andra frösorers *värde*, beror mycket på frökornens *storlek* och *vigt*. *Endast de stora* och bäst utvecklade kornen frambringa *kraftiga plantor*. För *rödklöfver* är dock *skördeorten* jemväl af alla största betydelse. *Amerikanskt* och *sydeuropeiskt* frö (kännetecknadt bl. a. genom småkornighet och hög, vacker färg), är *odugligt* för vårt klimat. *Allt klöfverfrö* innehåller en del *hårda* frökorn af trivfelaktig grobarhet. Man kan därför *aldrig se* på fröet hur mycket det gror, och det *vackraste* frö är *ofta illa grobart*. Dessa *hårda* korn anse vi *icke grobara* och medtaga dem ej vid grobarhetsberäkningen. *Den grobarhet vi uppgifva* är *fröets verkliga, säkra* gröningsförmåga; man beräknar eljest $\frac{1}{3}$ af de hårda kornen grobar, och i Danmark *uppgifver man i analysattesten hälften* af hårda korn i *sjelfva grobarhetstallet*, hvarför man *aldrig vet* hur mycket deras frö *verkligt kan gro*.

<i>Rödklöfver (Trifolium pratense)</i>	N:o 1	svenskt frö	59	62	1,86	99	90	0,3	0,6	9
"	N:o 2	rhenskt frö	52	55	2,09	99	95	0	0,9	13
"	N:o 3	svenskt frö	56	59	1,80	98	89	1,4	0,5	32
"	N:o 4	svenskt frö	53	56	—	—	—	—	—	—

Rödklöfver, som bäst trifs på god, väl afdikad, djupt arbetad, lerhaltig jord och god sandmylla, ger första året god skörd, men aftager på andra året och försvinner på tredje.

Mycket *amerikanskt rödklöfverfrö* säljes i vårt land *under namn af svensk* eller *tysk* vara samt brukas isynnerhet till inblandning, eljest skulle icke så mycket deraf köpas till *jemförelsevis högt pris*. Ty ehuru det *amerikanska rödklöfverfröet* kan säljas 30 proc. *billigare* än *osorterat tyskt* och 50 proc. *billigare* än *fullgod svensk* och *tysk* vara, så har det också *icke hälften* af det *svenska* eller *tyska* fröets *värde*, därför, att det lemnar en grön skörd af betydligt underhålligt vigt och emedan det, enligt flera öfverensstämmande odlingsförsök, är *mycket osäkert i vårt klimat*, så att plantorna *oftast dö ut* under kalla vintrar och frostiga vårar. Det i handeln gängse *tyska klöfverfröet* är i allmänhet blandadt med amerikanskt, ofta bemängdt med frö af det för klöfverfältet i hög grad farliga ogräset klöfversnärja (*Cuscuta Trifolii*) samt i *år ovanligt illa grobart*. *Priset* är för *vanliga* *qualitéer* mycket lågt. Det är naturligtvis därför *af mycken vigt* för landbrukaren att skaffa sig ett rent, *oblandadt*, godt och grobart utsädesfrö, och sådant kan med säkerhet erhållas *endast* hos de fröhandlare som med *passande rensningsredskap* omsorgsfullt aflägsna det förderliga ogräsföröet och *ansvara* för hvad de sälja. Om fröodling af rödklöfver, se pag. 3 & 4. Vi anbefalla till *fröodling isynnerhet* *qualitéerna N:s 1 & 2* såsom *ovanligt* väl rena och i öfrigt för året *fullgoda*.

<i>Hvitklöfver, (Trifolium repens),</i>	N:o 1	pommerskt frö	65	68	0,65	99	90	0	0,6	12
"	N:o 2	schlesiskt frö	59	62	0,68	98	83	0,8	0,7	57

Hvitklöfver är en mångårig, hårdig och utmärkt botten- och betesväxt, som trifs på nästan all slags jord. Hvitklöfverfröets *pris* betingas i främsta rummet af renheten, enär det *oftast är fullt af ogräsförö* och mycket kinkigt att rensa. Skörden är i år *rik*, men *qualitéerna* i allmänhet under all kritik och priset billigt. *Fullgoda* *qualitéer* hållas därför jemförelsevis i högt pris. Om fröodling af hvitklöfver se pag. 4.

<i>Alsikeklöfver, (Trifolium hybridum)</i>	N:o 1	svenskt frö	60	63	0,78	97	90	2,5	0,2	4
"	N:o 2	svenskt frö	57	60	0,75	97	84	2,9	0,2	8
"	N:o 3	svenskt frö	54	57	0,73	98	75	1,6	0,3	2

Alla våra klöfverfrösorser garanteras fria från klöfversnärjefrö, (*Cuscuta Trifolii*).

Sorternas svenska och latinska namn samt fröets skördeort eller härkomst m m.

Då mindre än 20 ö.
köpes af samma sort,
beräknas ö.-priset.

Pris pr 100 ö.
kronor.

Pris pr ö.
öre.

1000 st. frö väga
gram.

Renhet
%

Grobarhet
%

Främmande
beståndsdelar.

Frö af odlade
växter %
Söndrigt frö,
stjelt, agnar,
sand o. d. %
Antal ogräsfrö
på 10,000 äkta.

Afharpningsfrö.

N:o 1, bestående hufvudsakligen af *olika klöfversorter* m. fl., som vid rensningen blifvit tillvaratagne. Blandningen är sedan rensad så godt sig göra låtit, är **fullt så god** som vanlig osorterad handelsvara och kan **med fördel** användas på **sämre jord**, på **gräskanter** o. dyl., men bör **icke** utsås der **bättre kan odlas**.

N:o 2, bestående hufvudsakligen af *hvarjehanda gräsarter*, är fullt så god som vanlig utländsk gräsfröblandning, **förträfflig** till utsäde i **skogsbackar**, på **gräskanter** o. dyl., men bör **icke** utsås på **god jord**, der **annat kan odlas**.

N:o 3, **Sopfrö**, bestående af alla möjliga slags **godt foder-växtfrö**, som spilles vid expeditionen, äfvensom af det **sämsta** fränrensningensfröet m. m. Kan användas till besänning af kärr, svältor, mader o. s. v., der man **ingenting annat kan eller vill** odla.

Dessa blandningar säljas **endast direkt** till **landtbrukare**, som känna deras beskaffenhet, men **på inga villkor till handlande** för återförsäljning.

IV. Rotfrukter.

De här upptagne rotfrukternas odling tilltager alltmör, men måhända **icke ännu så mycket** som den borde. Utom det ovanligt **stora värde** dessa rotfrukter äga såsom **foder** åt hästar och nötboskap, särdeles åt köttproducerande djur, äro de derjemte det **bästa** och i många fall **enda medlet** till **utrotande af allehanda ogräs från åkerjorden**, enär rotfruktfälten ju alltid **böra** och **kunna väl hackrensas**. At dessa frösorter egna vi allt större och större uppmärksamhet, särdeles hvad beträffar varieteternas **äktethet**, så att vi kunna **rekommendera dem** såsom **äka** och **bästa utsädesfrö**.

Foderkålrotter, (Svensk Turnips).

gula, runda, gröntoppiga:

„ stor, slät, omsorgsfullt odlad svenskt frö 100 110 3,25 98 95 0 1,7 0
„ yellow green-top, stor rund, af valda fröstockar skotskt frö 55 60 2,92 99 99 0 0,8 0

gula, rödtoppiga:

„ Bangholm, aflång, den största och bästa rödtoppiga, skotskt frö 55 60 2,95 99 97 0 0,7 0
Kålrotter trivas bäst på väl gödslad lättlera. Säs i maj, 5 å 6 ö. pr tunmland på drill. Af vårt svenska frö får man mycket slätare och bättre rötter, men äfven det skotska fröet är taget efter valda fröstockar. De kallas hos oss vanligen **Rotabaggar** och äro lika användbara för köket som till kreatursfoder. Planter, uppdragna i kalbänk eller på passande ställe å kalljord, begagnas till efterplantering å de ställen i turnipsfälten, hvarst luckor genom jordloppornas härjningar eller af andra orsaker uppstått. Om fröodling deraf, se pag. 5 & 6.

Foderrofvor, (Turnips)

hvita, runda:

„ white globe, mycket stor, kan säs sent 45 50 2,80 99 99 0 0,4 0

hvita, runda, rödtoppiga:

„ red top globe Lincolnshire, stor, trifs på lätt jord 45 50 2,28 99 99 0 0,8 0

„ grey stone, stor, utmärkt och mycket gifvande 45 50 2,31 99 96 0 0,9 0

gula, runda, rödtoppiga:

„ purple top yellow bullock, väl hållbar 45 50 2,01 99 99 0 0,4 0

skotskt frö af sorgfälligt valda fröstockar.

Sorternas svenska och latinska namn samt fröets skördeort eller härkomst m. m.	D. 3 mindre än 20 å. köpes af samma sort, beräknas 4-l-priset.	Pris pr 100 å. kronor.	Pris pr å. öre.	1000 st. frö väga gram	Renhet %	Grobarhet %	Främmande beståndsdelar.			
							Frö af odlade växter %	Söndrigt frö, stjeln, agnar, sand o. d. %	Antal ogräsfrö på 10,000 äkta.	
Gran , (<i>Abies excelsa</i>)	svenskt frö	100	110	6,2	97	82	0	2,0	10	
Fur eller Tall , (<i>Pinus silvestris</i>)	svenskt frö	245	250	—	—	—	—	—	—	
Öfriga sorter , se detaljkatalogen.		—	—	—	—	—	—	—	—	

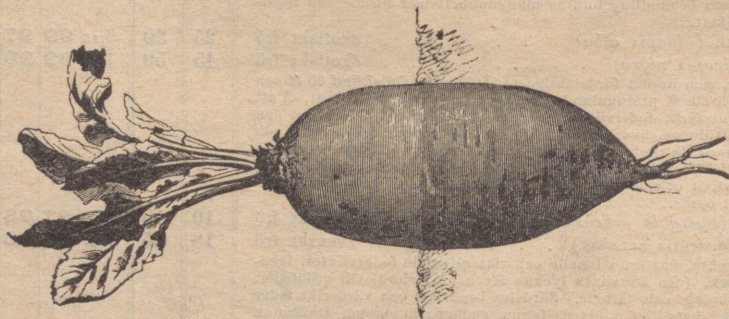
Skogsfrö.

Frö till fågelföda:

	Pr 100 Ø, pr Ø	Kr. öre. Kr. öre.
Granfrö till skogsfåglar	70 — 75	
Hampfrö till småfåglar	14 — 20	
Hirs , hvit, till småfåglar	18 — 25	
guld- till småfåglar	— — 50	
Kanariefrö till småfåglar	17,50 — 25	
Majs till papegojor	10 — 15	
Myrrägg , äfven till guld- & fiskar	— — 2,25	
Sommar-raps till småfåglar	20 — 25	
Roffrö till småfåglar	20 — 25	
Ris i hylsor till risfåglar	25 — 30	
Salladfrö till småfåglar	— — 1,50	
Skalad hafre till småfåglar	20 — 25	
Solrosfrö till papegojor & höns	35 — 40	
Wallmofrö , blått & hvitt, nyttjas äfven af bagare att strö på hvetebröd	40 — 45	

☛ **Köksväxt- & Blomsterfrö, Barrväxtfrö m. m.**, alla sorter af bästa beskaffenhet, se detaljkatalogen, som gerna gratis tillhandahålles.

☛ Alla slags **Fruktträd, Bärbuskar, Rosor, Dahlier, Blomster- & Prydnadsväxter, Parkträd & Blomsterbuskar, Häckväxter, Barrväxter & Krukväxter** samt **gruppväxter m. m.** enligt detaljkatalog, som gratis utdelas. ☛

Foderbeta, Golden tankard.

☛ Emedan vi sett *meddelanden* och *beskrifningar* i våra priskuranter *ofta ord för ord* eftertryckta i *andras*, *varder allt eftertryck* ur våra priskuranter härmed *förbjudet*. ☛

Mars 1885.

Göteborgs Trädgårdsförening.

GÖTEBORG.

GÖTEBORGS HANDELSTIDNINGS AKTIEBOLAGS TRYCKERI
1885.